

Fegyveresi Zsolt

Shareholders' Right to Information – a Comparative Analysis of Hungarian and Romanian Company Law

A részvénytársaság a gazdasági társaságok legösszetettebb vállalkozási formája. A részvénytársaság tőkeegyesítő társaság, amelyben a társult tagok (részvényesek) személyes tulajdonságai kevésbé fontosak és a nagyobb hangsúly az általuk rendelkezésre bocsátott erőforrásokon, a tőkén van. Ugyanakkor a részvénytársaságról az is elmondható, hogy olyan tőkeegyesülés, amely a részvényesektől függetlenül is képes működni. A részvénytársaság szervezeti működésében a demokratikus igazgatás elve érvényesül, ahol főszabály szerint a társaság közgyűlésein a részvényesek többsége hozhat érvényes határozatot, a vezető tisztségviselők feladata a társaság irányítása, a felügyelőbizottság – a társasági érdekek megóvásának céljából – az ügyvezetést ellenőrzi, a könyvvizsgáló pedig a társaság törvényes működésének egyik biztosítója.

Részvényesi szempontból a vagyoni jogok fontosabbnak tűnhetnek, mind a nem vagyoni/szervezeti jogok, hiszen a „befektető” elsődleges célja a nyereség megvalósítása, ami osztalék kifizetés vagy árfolyamnyereség formájában jut el hozzá. A nyereség megvalósítása szempontjából a részvényes számára azonban az is nélkülözhetetlen, hogy a társaság eredményesen működjön, mert osztalékot csak annak adózott eredményéből kaphat. Éppen azért, hogy a részvényes a társaság gazdálkodását befolyásolni tudja, érdekében állhat, hogy döntéseivel hatást gyakoroljon annak irányítására. Ezt a befolyást elsődlegesen a nem vagyoni/szervezeti jogainak gyakorlásával valósíthatja meg.

Tanulmányunkban a részvényesek egyik alapvető nem vagyoni/szervezeti jogát, az információhoz való jogot vizsgáljuk a magyar és román társasági jogban. A részvényes információhoz való jogát a két ország hatályos társasági jogi rendelkezéseinek gerincét képező normaanyagban vizsgáljuk, a viszonylag újnak tekinthető magyar *Polgári Törvénykönyvben*, mely a gazdasági társaságok joganyagát is magába integrálta és a már részben elavult, töredezetté vált román *1990. évi társaságokról szóló törvényben*. Bár a magyar és román társasági jog eltérő dogmatikai alapokon nyugszik – a magyar társasági jogban főként a német, míg a román társasági jogban a francia hatás mutatható ki –, a hatályos szabályok mindkét ország esetében hasonlóságot mutatnak. Számos különbség, főként a joggyakorlatban kialakult megoldások eltérése is kimutathatók. Álláspontunk szerint a vizsgálandó téma aktualitását az adja, hogy az információhoz való jog gyakorlásának biztosítása és ennek a jognak védelme konstans jelleggel jelen van a különböző társasági jogi normákban. Ugyanakkor a vizsgálódás tárgyát képező téma, a releváns társasági jogi normák értelmezése, a bíróságok gyakorlatában is gazdagon tetten érhető.